

24658

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Warszawa, dnia 24 marca 2014 r.

DUS-0700-70-MC/14

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu RP

Szanowno Pani Marszałek,

W odpowiedzi na wystąpienie Pani Marszałek z dnia 20 lutego 2014 r. znak SPS-023-24658/14 dotyczące interpelacji posła Tadeusza Tomaszewskiego w sprawie ulg dla pracodawców zwalniających strażaków ochotników biorących udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych w godzinach pracy, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień

Zgodnie z regulacją zawartą w § 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 maja 1996 r. w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy (Dz. U. Nr 60, poz. 281 z późn. zm.) - pracodawca jest obowiązany zwolnić pracownika od pracy, jeżeli obowiązek taki wynika z Kodeksu pracy, z przepisów wykonawczych do Kodeksu pracy albo z innych przepisów prawa.

Takie zwolnienie przewiduje m.in. przepis § 11 ust. 1 pkt 1 powołanego wyżej rozporządzenia, zgodnie z którym pracodawca jest obowiązany zwolnić od pracy pracownika będącego członkiem ochotniczej straży pożarnej - na czas niezbędny do uczestniczenia w działaniach ratowniczych i do wypoczynku koniecznego po ich zakończeniu, a także - w wymiarze nie przekraczającym łącznie 6 dni w ciągu roku kalendarzowego - na szkolenie pożarnicze.

Jednocześnie jednak § 16 ust. 2 tego rozporządzenia przewiduje, iż w razie skorzystania przez pracownika z przedmiotowego zwolnienia pracodawca wydaje zaświadczenie określające wysokość utraconego wynagrodzenia za czas tego zwolnienia w celu uzyskania przez pracownika od właściwego organu rekompensaty pieniężnej z tego tytułu - w wysokości i na warunkach przewidzianych w odrębnych przepisach, chyba że

obowiązujące u danego pracodawcy przepisy prawa pracy przewidują zachowanie przez pracownika prawa do wynagrodzenia za czas zwolnienia.

Mając powyższe na względzie wydaje się, iż brak konieczności wypłaty przez pracodawcę wynagrodzenia za okres uczestniczenia pracownika w działaniach ratowniczych (i wypoczynku koniecznego po ich zakończeniu), a także za czas szkoleń pożarniczych (w wymiarze nie przekraczającym łącznie 6 dni w ciągu roku kalendarzowego) jest rozwiązaniem wystarczającym z punktu widzenia ochrony interesów pracodawcy. Koresponduje to zresztą z zasadą wprowadzoną w art. 80 Kodeksu pracy, zgodnie z którą wynagrodzenie przysługuje za pracę wykonaną. Za czas niewykonywania pracy pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia tylko wówczas, gdy przepisy prawa pracy tak stanowią.

Uczestniczenie pracownika w akcji ratowniczej nie powinno budzić obaw o trwałość jego stosunku pracy, zwłaszcza ze względu na fakt, iż tego rodzaju aktywność nie może stanowić uzasadnionej przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę. Nie wydaje się również konieczne ustawowe wprowadzenie refundacji pracodawcy kosztów ponoszonych z tytułu uczestniczenia pracownika w akcjach ratowniczo-gaśniczych. Tym bardziej, iż tego rodzaju refundacja nie jest przewidziana w przypadkach zwolnień od pracy innych pracowników niż członkowie ochotniczej straży pożarnej (np. ratowników Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, którzy zachowują prawo do wynagrodzenia).

Odnosząc się do pytania posła dotyczącego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw, uprzejmie wyjaśniam, że projekt ten w dniu 7 marca 2014 r. został skierowany do Sejmu RP celem dalszego jego procedowania.

Zaproponowane w nim regulacje będące w obszarze zainteresowania pana posła zmierzają do wprowadzenia możliwości równoległego opłacania składek do systemu powszechnego i rolniczego w przypadku wykonywania przez rolnika określonych aktywności zawodowych. Rozwiązania te pozwolą rolnikom pozostać w systemie rolniczego ubezpieczenia mimo aktywności zawodowej skutkującej podleganiem obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywania umowy zlecenia lub powołania do rady nadzorczej. Warunkiem będzie uzyskiwanie z tych tytułów miesięcznego przychodu w wysokości nie wyższej niż połowa minimalnego wynagrodzenia, którego przekroczenie będzie skutkowało wyłączeniem z systemu rolniczego. Skutkiem równoległego podlegania ubezpieczeniom przez rolników, a w konsekwencji odprowadzania składek do obu systemów będzie prawo do uzyskania świadczeń z obu systemów. Rozwiązanie to przyczyni się również do aktywizacji rolników.

Jednocześnie zaproponowano wprowadzenie przepisu o charakterze abolicyjnym umożliwiającego usankcjonowanie stanu w zakresie podwójnego ubezpieczenia (w KRUS i w ZUS) za okres do dnia wejścia w życie projektowanych przepisów, który umożliwi KRUS niewyłączanie osób podwójnie ubezpieczonych we wcześniejszym okresie. Natomiast w przypadku wydania już przez KRUS decyzji, rolnicy i domownicy będą mogli wnioskować o powrót do ubezpieczenia społecznego rolników. Wspomniana regulacja będzie dotyczyła tych rolników, którzy przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy objęci byli podwójnym ubezpieczeniem – w KRUS i w ZUS, bez względu na długość okresu, przez który trwało to podwójne ubezpieczenie, jednakże pod warunkiem, że spełniali takie same przesłanki, jakie umożliwią im pozostawanie w podwójnym ubezpieczeniu na przyszłość, tj. wykonywali umowy zlecenia (lub odpowiednio umowy agencyjne albo inne umowy o świadczenie usług, do których zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia), z których osiągalni miesięczny przychód nie wyższy niż połowa minimalnego wynagrodzenia.

Skutkiem równoległego podlegania ubezpieczeniom przez rolników, a w konsekwencji odprowadzania składek do obu systemów będzie prawo do uzyskania świadczeń z obu systemów. Zgodnie z obowiązującymi przepisami osoby urodzone po dniu 31 grudnia 1948 r. tj. te które objęła reforma powszechnego systemu ubezpieczeń, które w okresie aktywności zawodowej podlegały ubezpieczeniu w KRUS i w ZUS, tj. tzw. „dwuzawodowcy” mają szanse nabyć po osiągnięciu wieku emerytalnego prawo do świadczeń emerytalnych z dwóch systemów, tj. z ZUS i z KRUS. Prawo do emerytury rolniczej, zgodnie z ww. ustawą o ubezpieczeniu społecznym rolników, uzależnione jest od osiągnięcia wieku emerytalnego oraz posiadania co najmniej 25. letniego okresu podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników. Natomiast prawo do emerytury z systemu powszechnego, na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, uzależnione jest wyłącznie od osiągnięcia wieku emerytalnego bez względu na długość stażu ubezpieczeniowego przebytego w tym systemie. W przypadku nie nabycia prawa do emerytury rolniczej przez „dwuzawodowca” z uwagi na brak co najmniej 25. lat podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników, okres opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników będzie uwzględniony przy ustalaniu prawa do emerytury z ZUS.

z up. **MINISTER**
PODSEKRETARZ STANU
Marek Bucior